YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
27 päivänä helmikuuta 2003 *

Asiassa T-61/01,

Vendedurías de Armadores Reunidos SA, kotipaikka Huelva (Espanja), edustajinaan asianajajat, J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier ja D. Domínguez Pérez,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään S. Pardo Quintillán, avustajanaan asianajaja J. Guerra Fernández,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

jossa kantaja vaatii vahingonkorvausta kalastusalan yhteisyrityksen hankkeelle SM/ESP/18/93 myönnetyn tuen maksamisen lainvastaisella keskeyttämisellä aiheutetun vahingon johdosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Azizi ja M. Jaeger,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.11.2002 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Yhteisön lainsäädäntö

1 Neuvosto antoi 18 päivänä joulukuuta 1986 asetuksen (ETY) N:o 4028/86 kalastusalan ja vesiviljelyn rakenteiden parantamista ja sopeuttamista koskevista yhteisön toimista (EYVL L 376, s. 7). Tämän asetuksen, sellaisena kuin sitä on järjestyksessä muutettu 20.12.1990 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3944/90 (EYVL L 380, s. 1), 21.9.1992 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2794/92 (EYVL L 282, s. 3) ja 19.12.1992 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3946/92

(EYVL L 401, s. 1), VI a luvussa (21 a—21 d artikla) säädetään komission mahdollisuudesta myöntää kalastusalan yhteisyritysten hankkeisiin erilaista taloudellista tukea kyseisten alusten vetoisuuden ja iän perusteella edellyttäen, että hankkeissa noudatetaan asetettuja edellytyksiä.

2 "Yhteisyritys" määritellään asetuksen N:o 4028/86 21 a artiklassa seuraavasti:

"Tässä asetuksessa yhteisyrityksellä tarkoitetaan yksityisoikeudellista yhtiötä, joka on yhden tai useamman yhteisöstä olevan laivanvarustajan ja yhden tai useamman sellaisesta kolmannesta maasta, jonka kanssa Euroopan yhteisöllä on yhteistyösuhde, olevan osakkaan yhteisyrityssopimuksella muodostama ja jonka tarkoituksena on ensisijaisesti yhteisön markkinoille suuntautuvien toimitusten näkökulmasta hyödyntää kolmansien maiden suvereniteettiin ja/tai lainkäyttövaltaan kuuluvien vesien kalavaroja ja mahdollisesti lisätä näiden kalavarojen arvoa."

3 Asetuksen N:o 4028/86 21 d artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistetaan taloudellisen tuen hakemista ja myöntämismenettelyä koskevat yksityiskohdat. Kyseisen artiklan 3 kohdassa todetaan, että jos hankkeelle on myönnetty taloudellista tukea, tuensaajan on toimitettava komissiolle ja jäsenvaltiolle yhteisyrityksen toimintakertomus.

4 Asetuksen N:o 4028/86 44 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Yhteisön osallistumisen aikana asianomaisen jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämän viranomaisen tai toimielimen on annettava komissiolle sen

pyynnöstä kaikki todisteet ja asiakirjat, joiden perusteella voidaan todeta, että taloudelliset tai muut kullekin hankkeelle asetetut edellytykset ovat täyttyneet. Komissio voi päättää tuen pidättämisestä, vähentämisestä tai poistamisesta 47 artiklassa säädetyssä menettelyssä:

— jos hanketta ei ole pantu täytäntöön ilmoitetulla tavalla, tai

— jos tiettyjä hankkeelle asetettuja edellytyksiä ei ole täytetty, tai

— — —

Päätös annetaan tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle sekä tuen saajalle.

Komissio perii takaisin perusteettomasti maksetut summat.

2. Komissio päättää tämän artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 47 artiklassa säädetyssä menettelyssä."

5 Asetuksen N:o 4028/86 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Viitattaessa tässä artiklassa säädettyyn menettelyyn pysyvä kalatalouden rakennekomitea käsittelee asian puheenjohtajan saatettua asian sen käsiteltäväksi joko omasta aloitteestaan taikka jäsenvaltion edustajan pyynnöstä.

2. Komission edustaja tekee esityksen toteutettavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa määräajassa, jonka puheenjohtaja voi vahvistaa asian kiireellisyyden mukaisesti. — —

3. Komissio toteuttaa toimenpiteet, joita on sovellettava välittömästi. Jos nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan ole komitean lausunnon mukaisia, komissio ilmoittaa niistä heti neuvostolle; tässä tapauksessa komissio voi soveltaa lausunnosta eriäviä toimenpiteitään enintään yhden kuukauden ajan ilmoittamisesta lukien. Neuvosto voi hyväksyä määräenemmistöllä erilaiset toimenpiteet yhden kuukauden määräajassa."

6 Komissio antoi 20 päivänä huhtikuuta 1988 asetuksen (ETY) N:o 1116/88 tukipäätösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön toimia koskeville hankkeille kalastusalan rakenteiden, vesiviljelyn ja rannikkovesien kehittämisen parantamiseksi ja sopeuttamiseksi (EYVL L 112, s. 1).

7 Asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Ennen kuin komissio aloittaa asetuksen (ETY) N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa säädetyn tukea koskevan pidättämis-, vähentämis- tai poistamismenettelyn, sen on

— ilmoitettava tästä jäsenvaltiolle, jonka alueella hanke on tarkoitus toteuttaa, jotta tämä jäsenvaltio ottaa asiaan kantaa,

— kuultava todisteiden toimittamisesta vastaavaa toimivaltaista viranomaista,

— kehotettava tuen saajaa tai saajia ilmoittamaan viranomaisen tai laitoksen välityksellä syyt, joiden vuoksi vahvistettuja edellytyksiä ei ole noudatettu."

8 Komissio antoi 21.6.1991 asetuksen (ETY) N:o 1956/91 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4028/86 yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä yhteisyritysten perustamista koskevien kannustustoimien osalta (EYVL L 181, s. 1).

9 Asetuksen N:o 1956/91 5 artiklassa säädetään, että yhteisön tukea maksetaan vasta, kun yhteisyritys on perustettu asianomaiseen kolmanteen maahan ja kun siirretyt alukset on lopullisesti poistettu yhteisön rekisteristä ja rekisteröity jossakin satamassa siinä kolmannessa maassa, jossa yhteisyrityksellä on kotipaikka. Lisäksi tässä artiklassa todetaan, että kun yhteisön tuki muodostuu kokonaan tai osittain pääomatuesta, tätä tukea voidaan maksaa ensimmäisen kerran siten, että

maksu ei ylitä 80:tä prosenttia myönnetyn tuen kokonaismäärästä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten edellytysten soveltamista. Tuen loppuosaa koskevaan maksupyyntöön on liitettävä yhteisyrityksen toiminnasta laadittu ensimmäinen toimintakertomus. Pyyntö voidaan esittää aikaisintaan 12 kuukautta ensimmäisen maksuerän jälkeen.

10 Asetuksen N:o 1956/91 6 artiklan mukaan asetuksen N:o 4028/86 21 d artiklan 3 kohdassa tarkoitettu toimintakertomus on toimitettava komissiolle joka 12. kuukausi kolmen peräkkäisen vuoden ajan, sen on sisällettävä asetuksen N:o 1956/91 liitteessä III mainitut tiedot, ja se on laadittava kyseisessä liitteessä määrätyllä tavalla.

11 Asetuksen N:o 1956/91 liitteessä I olevassa B osassa on "tärkeäksi" otsikoitu huomautus, joka kuuluu seuraavasti:

"Hakijoita muistutetaan siitä, että jotta yhteisyritys voi saada asetuksessa (ETY) N:o 4028/86, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 3944/90, tarkoitettua tukea, edellytetään, että

— se koskee suunniteltuihin kalastustoimiin teknisesti soveltuvia aluksia, joiden perpendikkelipituus on yli 12 metriä, jotka ovat olleet toiminnassa yli viisi vuotta, jotka purjehtivat yhteisön lipun alla ja on rekisteröity yhteisön alueella olevaan satamaan mutta jotka yhteisyritys siirtää lopullisesti kyseiseen kolmanteen maahan — —

— sen tarkoituksena on hyödyntää kyseisen maan suvereniteettiin ja/tai lainkäyttövaltaan kuuluvien vesien kalavaroja ja mahdollisesti lisätä näiden kalavarojen arvoa

— se koskee ensisijaisesti yhteisön markkinoille suuntautuvia toimituksia

— se perustuu yhteisyrityssopimukseen."

12 Asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen osalta 20 päivänä heinäkuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2080/93 (EYVL L 193, s. 1) ja yhteisön kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien rakenteellisten tukitoimenpiteiden perusteista ja edellytyksistä 21 päivänä joulukuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3699/93 (EYVL L 346, s. 1) yhteisyritysten hallinto ja rahoitus saatettiin osaksi kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR) toimintaa.

13 Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen kalastusalan yhteisyritysten perustamista edistävistä yhteisön toimenpiteistä tekemässä erityiskertomuksessa nro 18/98 sekä siihen annetuissa komission vastauksissa (EYVL 1998 C 393, s. 1, 16 kohta) todetaan, että yhteisyrityksille myönnettäviä tukia koskevan politiikan sisällyttämisestä KOR:n piiriin aiheutuneet tärkeimmät seuraukset ovat seuraavat:

"Näin ollen jäsenvaltiot ovat nyt — — vastuussa niiden hankkeiden valinnasta, jotka rahoitetaan jäsenvaltioille myönnetyistä yleiskattavista määrärahoista;

määrärahat on vahvistettu jäsenvaltioiden vastaavissa toimintaohjelmissa. Jäsenvaltiot vastaavat myös hankkeiden hallinnosta ja valvonnasta mukaan lukien maksut edunsaajille ja hyväksyttyjen hankkeiden seuranta. Sen jälkeen, kun toimintaohjelma on hyväksytty, komission tehtävänä on ainoastaan olla mukana seurantakomiteoissa sekä maksaa yleiskattavat ennakot jäsenvaltioille hyväksyttyjen rahoitussuunnitelmien ja jäsenvaltioiden ilmoitusten perusteella."

14 Asetuksella N:o 2080/93 kumottiin 1.1.1994 lähtien asetukset N:o 4028/86 ja N:o 1116/88. Asetuksen N:o 2080/93 9 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla asetusta N:o 4028/86 ja sen soveltamissäännöksiä sovellettiin kuitenkin ennen 1.1.1994 tehtyihin tukihakemuksiin.

15 Asetuksen N:o 3699/93 nojalla komissio teki 22.12.1994 päätöksen 94/930/EY kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä Espanjassa (tavoite nro 5 a koskien muita kuin tavoitteessa nro 1 tarkoitettuja alueita — vuodet 1994—1999) koskevista rakenteellisista tukitoimenpiteistä laaditun yhteisön ohjelman hyväksymisestä (EYVL L 364, s. 54). Kyseisen päätöksen 5 artiklasta ilmenee, että asetuksen N:o 4028/86 nojalla vuonna 1994 hyväksytyt toimet kuuluvat KOR:n rahoituksen piiriin.

Riidan taustalla olevat tosiseikat

16 Vendedurías de Armadores Reunidos SA (jäljempänä kantaja) esitti 13.8.1993 Espanjan viranomaisten välityksellä komissiolle hakemuksen saadakseen asetuksen N:o 4028/86 perusteella yhteisön taloudellista tukea espanjalais-

mauritanialaisen kalastusyhtiön perustamista varten. Tämä hanke koski kahden aluksen, Ydalsanin ja Yolanda de la Cintan siirtoa kalastustoimintaa varten kantajan ja mauritanialaisen yhtiömiehen Mohamed Lemine Ould Cheiguen perustamalle espanjalais-mauritanialaiselle Leminepeche-nimiselle yhteisyritykselle.

17 Komissio myönsi 7.9.1994 päivätyllä päätöksellään (jäljempänä myöntämispäätös) edellisessä kohdassa mainitulle hankkeelle (hanke SM/ESP/18/93; jäljempänä hanke) enintään 1 698 440 ecun suuruisen yhteisön tuen. Päätöksen mukaan Espanjan kuningaskunta maksaa yhteisön tuen lisäksi 339 688 ecun suuruisen tuen.

18 Lokakuussa 1996 kantaja sai 80 prosenttia hankkeelle myönnetystä tuesta.

19 Leminepechen 8.1.1997 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa päätettiin yhtiön kaupallisten ja taloudellisten vaikeuksien vuoksi siirtää alukset Leminepeche 6 ja Leminepeche 7 — aiemmin Ydalsan ja Yolada de la Cinta — Kamerunin tasavaltaan ja luovuttaa ne Peix Camerún SA -nimiselle yhtiölle.

20 Espanjan viranomaisille 22.9.1997 osoittamissaan huomautuksissa kantaja selvitti hankkeeseen tehdyt muutokset ja pyysi kyseisiä viranomaisia ilmoittamaan niistä komissiolle, jotta tämä hyväksyisi noiden kahden aluksen määränpään vaihtumisen.

21 Espanjan viranomaiset osoittivat komissiolle edellisessä kohdassa tarkoitetut huomautukset 16.2.1998.

22 Kantaja pyysi Espanjan viranomaisilta 11.9.1998, että nämä suorittavat tuen maksamatta olevan määrän. Tämän hakemuksen liitteenä oli toimintakertomus 4.8.1997 ja 24.8.1998 väliseltä ajalta.

23 Komissio suoritti 2.12.1998 hankkeen tarkastuksen kantajan pääkonttorissa Huelvassa. Tarkastuksessa ilmeni, että yhteisyrityksen aluksilla oli Norsunluurannikon viranomaisten 20.5.1998 ja 19.5.1999 väliselle ajalle myöntämä kalastuslupa.

24 Kantaja osoitti 13.1.1999 komissiolle Espanjan viranomaisten välityksellä joukon lisätietoja, jotka koskivat muun muassa Peix Camerún SA -nimistä yhtiötä.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt vaihe

25 Kantajalle osoitetussa 4.6.1999 päivätyssä ja 28.7.1999 uudelleen lähetetyssä kirjeessä komission pääosaston "Kalastus" (PO XIV) pääjohtaja Cavaco ilmoitti kantajalle, että hänen käytettävissään olevien tietojen mukaan KOR:n rahoittaman hankkeen tuen loppuosa oli maksettu 15.10.1998 sen jälkeen kun ensimmäinen toimintakertomus 4.8.1997 ja 24.8.1998 väliseltä ajalta oli esitetty. Muistutettuaan myöntämispäätöksen ehdoista ja kantajan 22.9.1997 päivätyn huomautuksen sisällöstä Cavaco ilmoitti, että paikan päällä 2.12.1998 suorite-

tussa tarkastuksessa oli käynyt ilmi, että hankkeessa tarkoitettujen alusten siirto Mauritaniasta Kameruniin oli perusteltua mutta että tarkastuksessa oli niin ikään ilmennyt, että kyseiset alukset harjoittivat toimintaansa Norsunluurannikon vesillä 20.5.1998 ja 19.5.1999 väliselle ajalle myönnetyn kalastusluvan nojalla, mikä komission mielestä rikkoo asetuksen N:o 4028/86 ja N:o 1956/91 mukaisia velvollisuuksia, koska noissa asetuksissa säädetään, että yhteisyrityksen toimialana on oltava tukipäätöksessä mainitun kolmannen maan vesien kalavarojen hyödyntäminen. Hän ilmoitti, että komissio oli asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan mukaisesti päättänyt vähentää alun perin hankkeelle myönnettyä tukea ottaen huomioon ajan, jonka kuluessa kyseiset alukset olivat todellisuudessa harjoittaneet toimintaa Mauritanian ja Kamerunin vesillä. Tähän liittyen Cavaco pyysi kantajaa toimittamaan hänelle tuota ajanjaksoa koskevat tiedot ja ilmoitti kantajalle, että jos hän ei saa 30 päivän kuluessa pyydettyjä tietoja, hänen on määrättävä yksikkönsä jatkamaan vähentämismenettelyä olettaen, että alukset eivät ole koskaan kalastaneet Mauritaniassa ja Kamerunissa.

26 Espanjan maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriön merikalastusosaston kalastusalan rakenteista ja markkinoista vastaavalle ylijohtaja Almécija Cantónille lähetettiin 4.6.1999 päivätyn kirjeen kopio tuona samana päivänä.

27 Komissiolle telekopiolla 7.6.1999 lähetetyssä 3.6.1999 päivätyssä kirjeessä Espanjan viranomaiset väittivät, että asiakirja-aineisto, joka komissiolle oli toimitettu joulukuussa 1998 tehtyjen tarkastusten jälkeen, osoitti riittävästi, että hanke oli toteutettu suunnitellusti. Espanjan viranomaiset korostivat, että tuen loppuosan maksaminen oli kiireellistä, ja mikäli komissio vastustaa maksua, Espanjan viranomaiset pyysivät sitä ilmoittamaan heille syyt vastustaa kyseistä maksamista, jotta asianosaisille voidaan ilmoittaa tilanteesta ja jotta mahdolliset epäselvyydet voidaan selvittää.

28 Kantajan avustajat pyysivät 26.8.1999 päivätyllä telekopiolla komissiolta lykkäystä 10.9.1999 asti 4.6.1999 päivättyyn kirjeeseen liittyvien huomautusten esittämiselle asetettuun määräaikaan.

29 Kantaja esitti komissiolle huomautuksensa 4.6.1999 päivätystä kirjeestä avustajiensa laatimalla 5.10.1999 päivätyllä kirjeellä. Kantaja väitti, että Norsunluurannikon viranomaisten myöntämiä kalastuslupia ei ollut koskaan käytetty. Se pyysi myös tapaamista komission kanssa esittääkseen tälle täsmennyksiä, joiden avulla asia voitaisiin ratkaista. Tapaaminen pidettiin 22.10.1999.

30 Kantajan avustajat osoittivat komissiolle 21.12.1999 kopiot kalastuspäiväkirjoista toukokuun 1998 ja huhtikuun 1999 väliseltä ajalta. Niistä ilmeni, että yhteisyrityksen alukset olivat harjoittaneet tuona aikana kalastustoimintaansa Kamerunin kalastusalueella eivätkä Norsunluurannikon alueella.

31 Komissio muutti 15.6.2000 tekemällään päätöksellä myöntämispäätöstä korvaamalla hankkeen otsikossa olevat termit "espanjalais-mauritanialainen yhteisyritys" termeillä "espanjalais-kamerunilainen yhteisyritys" sekä korvaamalla kolmannessa maassa olevaa yhtiömiestä koskevassa kohdassa "Mohamed Lemine Ould Cheiguen" "Peix Camerún SA" -yhtiöllä.

32 PO:n "Kalastus" yksikönjohtaja Bruyninckx ilmoitti 17.7.2000 päivätyllä kirjeellä Espanjan merikalastuksen pääsihteeristössä toimivalle Angel Barriosille, että komission tarkastusten ja kantajan toimittamien asiakirjojen tutkimisen valossa komissio katsoo, että tuen loppuosa voidaan maksaa. Hän ilmoitti Barriosille myös komission 15.6.2000 tekemästä päätöksestä.

33 Kopio edellisessä kohdassa tarkoitetusta kirjeestä osoitettiin kantajalle ja tämän avustajille.

34 Espanjan valtiovarainhallinto maksoi kantajalle tuen maksamatta olevan osan 25.9.2000.

Oikeudenkäyntimenettely

35 Kantaja nosti 15.3.2001 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen toimittamallaan kannekirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Se pyysi prosessinjohtotoimena asianosaisia esittämään tiettyjä asiakirjoja ja vastaamaan tiettyihin kysymyksiin. Asianosaiset noudattivat kyseisiä pyyntöjä asetetuissa määräajoissa.

37 Asianosaisten suulliset lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin kuultiin 7.11.2002 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

38 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi

— velvoittaa komission yleisesti toimivaltaisena viranomaisena korvaamaan kantajalle kanteessa esitettyjen laskelmien mukaisesti vahingon, joka on aiheutunut tuen osaa koskevasta maksuviivästyksestä

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

39 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen ilmeisen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Pääasia

40 On syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntyedellytyksenä on se, että kantaja näyttää toteen toimielimen riitautetun menettelyn lainvastaisuutta, vahingon syntymistä ja moititun menettelyn ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä koskevien kumulatiivisten edellytysten kokonaisuuden täyttymisen (ks. mm. asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok. 1982, s. 3057, 16 kohta; asia T-175/94, International Procurement Services v. komissio, tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. II-729, 44 kohta ja asia T-113/96, Dubois et Fils v. neuvosto ja komissio, tuomio 29.1.1998, Kok. 1998, s. II-125, 54 kohta).

41 Kantaja väittää, että nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa nämä eri edellytykset täyttyvät.

42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on aiheellista selvittää ensin kantajan väite, joka koskee komission lainvastaisen menettelyn olemassaoloa.

43 Muistutettuaan asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklasta ja asetuksen N:o 1116/88 7 artiklasta ja korostettuaan oikeuskäytännössä (asia C-10/98 P, La Canne v. komissio, tuomio 5.10.1999, Kok. 1999, s. I-6831, 25 kohta) noiden säännösten noudattamiselle annettua merkitystä kantaja väittää, että nyt esillä olevassa asiassa komissio on rikkonut kyseisiä säännöksiä kahdella perusteella.

44 Ensinnäkin kantaja selvittää, että se on esittänyt pyynnön tuen loppuosan maksamiseksi 11.9.1998 ja että tämän pyynnön mukana lähetettiin komission paikan päällä joulukuussa 1998 tekemän tarkastuksen yhteydessä pyytämät lisätiedot. Tämän jälkeen komissio reagoi vasta 4.6.1999, jolloin se osoitti kantajalle kirjeen, jossa ilmoitettiin komission aikomuksesta jatkaa meneillään olevaa vähennysmenettelyä. Komissio ei kuitenkaan ollut vastoin asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan säännöksiä ilmoittanut ennakkoon Espanjan viranomaisille ja kantajalle aikomuksestaan ryhtyä tuen maksamisen keskeyttämismenettelyyn tai tuen vähennysmenettelyyn.

45 Toiseksi kantaja väittää, että kirjeiden, joilla komissio ilmoitti sille tuen vähennysmenettelyn jatkamisesta, tulee katsoa sisältävän asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun, tuen maksamisen keskeyttämistä koskevan implisiittisen päätöksen. Kantajan mukaan päätös tuen maksamisen keskeyttämisestä olisi pitänyt tehdä asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklan ja asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan mukaisesti (asia C-359/98 P, Ca'Pasta v. komissio, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. I-3977, 26—35 kohta).

46 Kantaja ei kiistä, että komission tulee keskeyttää tuen maksaminen ja vähentää tukea, mikäli hankkeen tavoitteiden noudattaminen on epävarmaa. Kantaja ei myöskään kiistä sitä, että säännönvastaisuuksia koskevien epäilyjen ilmenemisen edellyttämät tarkastukset saattavat aiheuttaa tuen jäljellä olevan osan maksamisen viivästymisen. Se väittää kuitenkin, että mikäli komission tarkoituksena oli syyskuun 1998 ja joulukuun 1998 välisenä aikana toteutettujen tarkastusten jälkeen käyttää aikaa tutkiakseen yksityiskohtaisesti yhteisyrityksen alusten toimintaa koskevat lisätiedot, jotka sille toimitettiin joulukuussa 1998 ja tammikuussa 1999, komission olisi tullut tehdä päätös tuen maksamisen keskeyttämisestä noudattaen menettely- ja muotosäännöksiä, jotka tätä varten on säädetty sekä yhteisön että tukea saavan yrityksen taloudellisten etujen suojelemiseksi, eikä ryhtyä välittömästi tuen vähennysmenettelyyn.

47 Kantaja toteaa yhteenvetona, että komissio on lainvastaisesti keskeyttänyt tuen maksamisen joulukuusta 1998, jolloin tuen keskeyttämispäätös olisi tullut tehdä, 25.9.2000 asti, jolloin tuen loppuosa maksettiin.

48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa aluksi, että kantajan kirjallisen käsittelyn kuluessa esittämät väitteet koskevat kahta hyvin tarkkaa seikkaa, eli toisaalta sitä, että komissio on ryhtynyt tuen vähennysmenettelyyn asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan vastaisesti, ja toisaalta sitä, että komissio on päättänyt keskeyttää tuen jäljellä olevan määrän maksamisen noudattamatta asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklassa sekä asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa säädettyä menettelyä.

49 Kantaja on istunnossa arvostellut komission hallinnollisen menettelyn hitautta ja sen huonoa asian kokonaishallintoa. Se moitti komissiota myös maksamiseen liittyviä määräaikoja koskevien sisäisten käytännesääntöjen rikkomisesta. Nämä väitteet, jotka muodostavat uuden perusteen kannekirjelmässä esitettyihin perusteluihin nähden, tulee kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan nojalla jättää tutkimatta.

50 Näiden täsmennysten jälkeen on tutkittava niiden kantajan kirjelmissä esittämien kahden väitteen hyväksyttävyyttä, joilla se perustelee väitettään komission toiminnan lainvastaisuudesta nyt esillä olevassa tapauksessa.

51 Ensimmäinen väite liittyy siihen, että 4.6.1999 päivätyllä kirjeellä komissio ilmoitti kantajalle ja Espanjan viranomaisille, että tuen vähentämismenettely oli meneillään, vaikka komissio ei ollut ilmoittanut noille ennakkoon aiko-

muksestaan käynnistää kyseinen menettely tai menettely tuen maksamisen keskeyttämiseksi. Näin toimiessaan komissio rikkoi asetuksen N:o 1116/88 7 artiklaa.

52 On aiheellista huomauttaa, että asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan mukaan komission on ennen "asetuksen — — N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa säädetyn" vähentämismenettelyn aloittamista "ilmoitettava tästä jäsenvaltiolle, jonka alueella hanke on tarkoitus toteuttaa, jotta tämä jäsenvaltio ottaa asiaan kantaa", "kuultava todisteiden toimittamisesta vastaavaa toimivaltaista viranomaista" ja "kehotettava tuen saajaa tai saajia ilmoittamaan viranomaisen tai laitoksen välityksellä syyt, joiden vuoksi vahvistettuja edellytyksiä ei ole noudatettu" (ks. edellä 7 kohta). Asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdassa viitataan "47 artiklassa säädettyyn menettelyyn" (ks. edellä 4 kohta). Saman asetuksen 47 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "viitattaessa tässä artiklassa säädettyyn menettelyyn pysyvä kalatalouden rakennekomitea käsittelee asian puheenjohtajan saatettua asian sen käsiteltäväksi joko omasta aloitteestaan taikka jäsenvaltion edustajan pyynnöstä" (ks. edellä 5 kohta). Saman artiklan 2 kohdassa säädetään, että "komission edustaja tekee esityksen toteutettavista toimenpiteistä", josta "komitea antaa lausuntonsa määräajassa, jonka puheenjohtaja voi vahvistaa asian kiireellisyyden mukaisesti" (ks. edellä 5 kohta).

53 Edellisessä kohdassa esitetystä ilmenee, että asetuksen N:o 1116/88 7 artiklassa tarkoitettu menettely vastaa menettelyä, jossa pysyvän kalatalouden rakennekomitean puheenjohtaja saattaa asian komitean käsiteltäväksi, jotta se antaisi lausunnon komission ehdottamista toimenpiteistä. Tämän artiklan noudattaminen edellyttää siis sitä, että komissio täyttää siinä asetetut velvoitteet ennen asian mahdollista saattamista kyseisen komitean käsiteltäväksi.

54 Kantajan kirjelmistä ilmenee, että sen arvostelu kohdistuu esillä olevassa asiassa siihen, että komissio ei ole vastoin asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan ensimmäisessä ja kolmannessa luetelmakohdassa edellytettyä ilmoittanut kyseiselle jäsenvaltiolle, tässä tapauksessa Espanjan kuningaskunnalle, aikomuksestaan aloittaa

vähentämismenettely, eikä kehottanut kantajaa ennen kyseisen menettelyn aloittamista selittämään Espanjan viranomaisten välityksellä niitä syitä, joiden vuoksi se ei ole täyttänyt myöntämispäätöksessä asetettuja edellytyksiä. Kantaja ei sen sijaan kiistä sitä, että komissio on tässä tapauksessa noudattanut asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan toisessa luetelmakohdassa säädettyä velvollisuutta ja kuullut riittävän ajoissa todisteiden toimittamisesta vastaavaa toimivaltaista viranomaista.

55 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on siis otettava kantaa siihen, ovatko kantajan väitteet siitä, että komissio ei ole noudattanut asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan ensimmäisessä ja kolmannessa luetelmakohdassa säädettyjä velvoitteita, perusteltuja.

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 4.6.1999 päivätyn kirjeen (ks. edellä 25 kohta) lukemisen perusteella, että komissio on paikan päällä 2.12.1998 tekemässään tarkastuksessa ilmenneiden seikkojen vuoksi, jotka antoivat aihetta luulla, että yhteisyrityksen alukset kalastivat sovellettavan lainsäädännön vastaisesti Norsunluurannikon vesillä, ilmoittanut kantajalle, että se on päättänyt vähentää asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan mukaisesti alun perin hankkeeseen myönnettyä tukea. Komissio pyysi kantajaa toimittamaan kyseisen vähennyksen määrän laskemiseksi 30 päivän kuluessa noita aluksia koskevat tiedot ajanjaksolta, jonka kuluessa kyseiset alukset olivat todellisuudessa harjoittaneet toimintaa Mauritanian ja Kamerunin kalastusalueilla, sillä uhalla, että sen on muutoin jatkettava vähentämismenettelyä. Kopio tästä kirjeestä lähetettiin Espanjan maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriössä korkeassa asemassa olevalle virkamiehelle Almécija Cantónille, joka vastaa kalastusalan rakenteista ja markkinoista ja jonka osalta kantaja ei kiistä sitä, että tässä tapauksessa kyseinen virkamies vastaa asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettua viranomaista "jäsenvaltiossa, jonka alueella hanke on tarkoitus toteuttaa".

57 Pyydettyään lisämääräaikaa kantaja esitti avustajiensa laatimalla 5.10.1999 päivätyllä kirjeellä huomautuksensa komissiolle 4.6.1999 päivätystä kirjeestä ja selvitti, että Norsunluurannikon viranomaisten myöntämiä kalastuslupia ei ollut koskaan käytetty (ks. edellä 29 kohta). Kantajan pyynnöstä pidettiin 22.10.1999

tapaaminen komission ja kantajan välillä (ks. edellä 29 kohta). Tapaamisen jälkeen kantaja osoitti avustajiensa välityksellä 21.12.1999 komissiolle yhteisyrityksen alusten toimintaa koskevat asiakirjat, joista ilmeni, että alukset eivät olleet koskaan kalastaneet Norsunluurannikon vesillä (ks. edellä 30 kohta).

58 Kahdessa edellisessä kohdassa esitettyjen tietojen valossa on todettava, että vaikka komissio tosin viittaa 4.6.1999 päivätyssä kirjeessään "vireillä olevaan vähentämismenettelyyn", kuten kantaja kirjelmissään korostaa, kantaja ei kuitenkaan kiistä sitä, että komission suunnittelemia toimenpiteitä ei ollut saatettu pysyvän kalatalouden rakennekomitean käsiteltäväksi silloin, kun Almécija Cantónille ja kantajalle lähettiin 4.6.1999 päivätty kirje, kun komissiolle ilmoitettiin kantajan tämän kirjeen johdosta tekemät huomautukset, kun kantajan ja komission kesken pidettiin tapaaminen 22.10.1999 ja kun komissiolle 21.12.1999 lähetettiin lisätietoja yhteisyrityksen alusten toiminnasta.

59 On siis todettava, että Espanjan viranomaisille on ilmoitettu riittävän ajoissa komission aikomuksesta vähentää tukea asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kantajalla on myös ollut riittävästi aikaa selittää 4.6.1999 päivättyyn kirjeeseen sisältyneitä seikkoja, joiden vuoksi komissiolle syntyi käsitys, että yhteisyrityksen alusten toiminta ei ollut sovellettavan lainsäädännön mukaista. Tämä vahvistuu lisäksi sillä seikalla, että nyt esillä olevaa asiaa ei saatettu pysyvän kalatalouden rakennekomitean käsiteltäväksi ja että tukea ei vähennetty, sillä kuten komission Espanjan viranomaisille, kantajalle ja tämän avustajille 17.7.2000 osoittamasta kirjeestä ilmenee, komissio katsoi muun muassa "kantajan esittämän asiakirja-aineiston" perusteella, että tuen maksamatta oleva osa oli maksettava.

60 Edellä esitettyjen päätelmien johdosta (ks. edellä 52—59 kohta) kantajan väite, jonka mukaan komissio on rikkonut asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan sään-

nöksiä sillä perusteella, että se ei ole ennen 4.6.1999 päivätyn kirjeen lähettämistä ilmoittanut Espanjan viranomaisille ja kantajalle aikomuksestaan ryhtyä tuen vähentämismenettelyyn, on hylättävä perusteettomana.

61 Kysymys siitä, onko komissio rikkonut asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan säännöksiä sillä perusteella, että ennen 4.6.1999 päivätyn kirjeen lähettämistä ei tiedotettu tuen maksamisen keskeyttämismenettelyn aloittamisesta, tulee tutkia yhdessä kantajan näkemyksen, joka koskee komission lainvastaisen toiminnan olemassaoloa ja jonka mukaisesti komissio olisi nyt käsiteltävässä tapauksessa keskeyttänyt tuen maksamisen noudattamatta siihen säädettyä menettelyä, tueksi esittämän toisen väitteen yhteydessä esittämien perustelujen kanssa.

62 Tässä toisessa väitteessään kantaja esittää, että eri kirjeiden takia, joissa komissio ilmoitti kantajalle ryhtyvänsä tuen vähentämismenettelyyn, se on tehnyt implisiittisen päätöksen keskeyttää tuen maksaminen. Alun perin myönnetyn tuen maksamisen keskeyttämispäätös voidaan kuitenkin tehdä ainoastaan asetuksen N:o 4028/86 44 ja 47 artiklan sekä asetuksen N:o 1116/88 7 artiklan mukaisesti ja tässä tapauksessa komissio ei ole noudattanut noita säännöksiä.

63 Tässä yhteydessä on korostettava, että vaikka tuki myönnettiin asetuksen N:o 4028/86 nojalla, hankkeen rahoitus, joka hyväksyttiin vuonna 1994, kuului komission 22.12.1994 tekemän päätöksen 5 artiklan nojalla (ks. edellä 15 kohta) KOR:n piiriin, kuten komission 4.6.1999 päivätyssä kirjeessä olevasta maininnasta, jonka mukaan hanke oli "KOR:n rahoittama", ilmenee (ks. edellä 25 kohta).

64 Kuten edellä 13 kohdassa on esitetty, hankkeen hallinnoinnin ja rahoituksen saattaminen osaksi KOR:n toimintaa merkitsee sitä, että tuen maksaminen oli Espanjan viranomaisten vastuulla kalastusalan rakenteiden tukemista koskevan

yhteisön ohjelman nojalla jäsenvaltiolle myönnettyjen yleiskattavien määrärahojen puitteissa. Asiakirjassa, jonka kantaja on liittänyt tämän asian asiakirjavihkoon, mainitaan lisäksi maksajana Espanjan valtiovarainhallinto.

65 Kahdessa edellisessä kohdassa esiin tuodut seikat erottavat nyt käsiteltävän asian asiasta T-180/00, Astipesca vastaan komissio, tuomio 17.10.2002 (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa), johon kantaja istunnossa viittasi ja jossa komissio hallinnoi vuonna 1993 hyväksyttyä tukea, joka ei siis kuulunut KOR:n piiriin, suoraan siten, että se oli vastuussa tuen maksamisesta etua saavalle yritykselle (ks. vastaavasti edellä 13 kohdassa mainitun tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen 9 kohta).

66 Jotta nyt käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa, sellaisina kuin niitä on edellä 63 ja 64 kohdassa täsmennetty, voitaisiin todeta komission tehneen lainvastaisen päätöksen tuen maksamisen keskeyttämisestä, tämä edellyttää ensinnäkin, että kantaja on osoittanut, että komissio on joko päättänyt keskeyttää KOR:n hanketta koskevan tuen maksamisen tai määrännyt Espanjan viranomaiset keskeyttämään hankkeelle myönnetyn tuen jäljellä olevan määrän maksamisen. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on selvitettävä, onko tämä keskeyttäminen tai määräys keskeyttämiseen toteutettu tarkoitukseen sovellettavia menettelysäännöksiä rikkoen.

67 Kirjelmissään kantaja väittää, että "kirjeitä, joilla komissio ilmoitti sille tuen vähennysmenettelyn jatkamisesta, tulee tulkita siten, että ne sisältävät yhteisön taloudellisen tuen maksamisen keskeyttämistä koskevan implisiittisen päätöksen".

68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että kantajan kirjelmien liitteinä olevista asiakirjoista ainoastaan 4.6.1999 päivätyssä kirjeessä viitataan vähentämismenettelyyn. Tässä samassa kirjeessä on myös seuraavat maininnat:

"Käytettävissämme olevien tietojen mukaan KOR:n rahoittaman hankkeen tuen loppuosa oli maksettu 15.10.1998, sen jälkeen kun ensimmäinen toimintakertomus 4.8.1997 ja 24.8.1998 väliseltä ajalta oli esitetty."

69 Kuten komissio vastauksessaan on korostanut, edellisessä kohdassa lainatusta osasta 4.6.1999 päivättyä kirjettä ilmenee, että komissio luuli tuolla hetkellä tuen loppuosan olleen maksettu. Tuon kohdan vuoksi on näin ollen mahdotonta katsoa, että komissio olisi aikaisemmin päättänyt keskeyttää kyseisen tuen maksamisen. Samasta syystä 4.6.1999 päivättyä kirjettä ei voida tulkita siten, että se sisältäisi implisiittisen päätöksen keskeyttää tuen maksaminen. Vastoin kantajan istunnossa esittämää näkemystä, edellä mainittu kirje eroaa tässä suhteessa samana päivänä päivätystä kirjeestä, jonka komissio lähetti edellä 65 kohdassa mainitussa asiassa Astipesca vastaan komissio kantajana olleelle yritykselle ja jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi siten, että se sisälsi päätöksen keskeyttää tuen maksaminen, perustellen tulkintaansa sillä, että kirjeestä ilmeni, että ilmaistuaan aikomuksensa vähentää alkuperäistä tukea, komissio, joka tuossa asiassa oli välittömästi vastuussa tuen maksamisesta, oli päättänyt jäädyttää tuen loppuosan maksamisen odottaessaan, että kantaja hyväksyy kyseiseen kirjeeseen sisältyneen ehdotuksen tuen vähentämisestä.

70 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi prosessinjohtotoimena komissiota toimittamaan kopion kaikesta kantajan ja Espanjan viranomaisten kanssa 4.6.1999 jälkeen käymästään kirjeenvaihdosta, jotta voidaan selvittää, onko kantaja oikeassa väittäessään, että asiaa koskevaan hallinnolliseen asiakirjakokonaisuuteen sisältyy sellaisia kirjeitä, joita edellä 67 kohdassa lainatussa osassa kantajan kirjelmää tarkoitetaan.

71 Kysyttäessä istunnossa tästä seikasta, kantaja myönsi, että komission tuon prosessinjohtotoimen puitteissa toimittamien asiakirjojen joukossa ei ole yhtään komission kirjettä, joka sisältäisi päätöksen keskeyttää hanketta koskeva KOR:n tuki tai Espanjan viranomaisille osoitetun tämänsisältöisen määräyksen.

72 Kantaja väitti silti, että komission Espanjan viranomaisille osoittama 17.7.2000 päivätty kirje, jolla se ilmoitti tarkastusten ja kantajan toimittamien asiakirjojen tutkimisen valossa katsovansa, että tuen maksamatta oleva osa voitiin maksaa, osoittaa, että komissio oli aiemmin tehnyt päätöksen tuen maksamisen keskeyttämisestä.

73 Tältä osin on huomattava, että komission edellä 70 kohdassa tarkoitetun prosessinjohtotoimen puitteissa esittämien asiakirjojen mukaan 17.7.2000 päivätty kirje oli komission vastaus Espanjan viranomaisten 10.7.2000 päivättyyn kirjeeseen, jolla nämä, ottaen huomioon sen, että 15.6.2000 tekemällään päätöksellä (ks. edellä 31 kohta) komissio oli muuttanut myöntämispäätöstä vähentämättä tukea, pyysivät komissiota vahvistamaan, että tuo seikka tarkoitti sitä, että tuki voitiin maksaa kokonaisuudessaan, jotta ne tilanteen näin ollessa maksavat tuen loppuosan.

74 Näissä olosuhteissa ja ottaen huomioon edellä 63 ja 64 kohdassa täsmennetyt seikat edellä 72 kohdassa mainittu ilmoitus selittyy sillä, että saatuaan komissiolta 4.6.1999 päivätyllä kirjeellä tiedon, että se harkitsi tuen vähentämistä, Espanjan viranomaiset, joiden tehtävänä tuen maksaminen oli, pitivät aiheellisena keskeyttää tuen loppuosan maksamisen odottaessaan komission suoritta-

mien tarkastusten tuloksia. Espanjan viranomaisten 10.7.2000 päivätyllä kirjeellä esittämän täsmennyspyynnön johdosta komission tarkoituksena on ollut ilmoittaa niille, että koska sen suorittamien tarkastusten johdosta voitiin katsoa, että hanke oli toteutettu asianmukaisesti, tuen loppuosan maksamiselle ei ollut estettä.

75 Edellä 72 kohdassa mainitun komission 17.7.2000 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen ilmoituksen ei voida tämän seurauksena katsoa osoittavan, että komissio on aiemmin päättänyt keskeyttää hanketta koskevan tuen maksamisen tai määrännyt Espanjan viranomaisia toimimaan tällä tavoin.

76 Kantaja viittasi istunnossa vielä Espanjan viranomaisten komissiolle osoittamaan 3.6.1999 päivättyyn kirjeeseen (ks. edellä 27 kohta).

77 Siinä määrin kuin kantajan viittaus edellisessä kohdassa tarkoitettuun kirjeeseen on ymmärrettävä siten, että sillä pyritään osoittamaan, että Espanjan viranomaisilla oli velvollisuus saada komissiolta ennakkoon hyväksyntä hankkeelle myönnetyn tuen osien maksamista varten, ja päättelemään siitä, että komissio ei ollut reagoinut tuohon kirjeeseen, että tuen maksamisen keskeyttämisestä oli tehty implisiittinen päätös, on huomattava, että mistään oikeudellisesta säännöksestä tai mistään asiakirjoihin sisältyvästä seikasta ei ilmene, että kyseisten kansallisten viranomaisten KOR:n puitteissa suorittaman tuen osan maksu edellyttäisi yhteisön viranomaisten hyväksyntää. Näissä olosuhteissa edellä mainittu kirje tulee ymmärtää toimenpiteenä, jolla Espanjan viranomaiset pyrkivät saamaan heidän tehtävänään olevaa tuen loppuosan maksamista koskevaa päätöstä varten selvennyksen siitä, mikä on komission kanta hankkeen toteuttamisen säännönmukaisuudesta ottaen huomioon joulukuussa 1998 paikan päällä suoritetun tarkastuksen johdosta toimitetut asiakirjat, eikä pyyntönä saada ennakollinen hyväksyntä tuon maksamisen suorittamiseksi. Komission tuohon kirjeeseen antaman nimenomaisen vastauksen puuttumisen ei näin ollen voida katsoa muodostavan implisiittistä päätöstä keskeyttää tuen maksaminen tai implisiittistä määräystä toimia näin.

78 Edellä 63—77 kohdassa esitetyn analyysin mukaisesti on todettava, että kantaja ei ole osoittanut, että komissio on keskeyttänyt kyseessä olleen tuen maksamisen. Kantajan väitteen, joka perustui komission tekemään lainvastaiseen päätökseen keskeyttää tuen maksaminen, tulee näin ollen katsoa jääneen toteen näyttämättä. Se tulee siten hylätä perusteettomana.

79 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantaja ei ole osoittanut, että komissio on nyt käsiteltävässä asiassa toiminut lainvastaisesti.

80 Ottaen huomioon yhteisöjen sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun toteutumisen edellytysten kumulatiivinen luonne, kanne on hylättävä ilman, että kantajan esittämiä vahinkoa ja syy-yhteyttä koskevia perusteluita on tarpeen tutkia.

Oikeudenkäyntikulut

81 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Lenaerts Azizi Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä helmikuuta 2003.

H. Jung K. Lenaerts

kirjaaja jaoston puheenjohtaja